

Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XXI. Septima ratio: quia nemo licitè facit actionem, de qua non
potest formare prudent judicium quòd licita sit. Istud verò judicium
formare non potest homo, qui ideo dubitat an licita sit, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

culi fortis, necessariò dubitat, an sibi hîc & nunc liceat hoc facere. Quemadmodum enim qui iudicat in universali illicitum esse die festo absque necessitate pingere, aliquid supra sortem ob rationem dictam accipere, &c. non potest non iudicare id illicitum sibi, utpote comprehenso in iudicio illo universali (singularia quippe in universalibus comprehenduntur, quorum specificam participant rationem) sic qui dubitat in universali illicitum id esse, non potest non dubitare id sibi illicitum esse, utpote comprehenso in dubio illo universali, &c. Et sicut absque peculiari ratione iudicans sibi licitum esse, quod in universali iudicat esse illicitum, idem objectum iudicat, & non iudicat esse illicitum; sic qui in particulari non dubitat sibi illicitum esse, quod in universali dubitat illicitum esse, de eodem objecto dubitat, & non dubitat esse illicitum. Quod implicat.

192 Itaque quamdiù non suppetit aliqua ratio particularis, suadens hanc actionem particularem non contineri sub illa ratione specifica, quæ in universali iudicatur, vel dubitatur illicita, impossibile est, ut iudicium vel dubium practicum circa hanc actionem discordet à iudicio vel dubio speculativo, eandem actionem attingente sub ratione communi. Aliud est dum ratio particularis occurrit. Quia iudicium, vel dubium universale tunc non attingit actionem particularem tali circumstantiâ vestitam, sed solum actionem earentem illâ circumstantiâ. Sic generalis prohibitio esus carniû die veneris non attingit esum carniû illo die factum ex necessitate, sed solum esum factum absque necessitate. Et ideo Petrus ægrotans, in generali illa prohibitione non continetur.

CAPUT XXI.

Septima ratio: quia nemo licitè facit actionem, de qua non potest formare prudens iudicium quòd licita sit. Istud verò iudicium formare non potest homo, qui ideo dubitat an licita sit, quia ipsi æquè probabile est quòd illicita sit, quàm quòd sit licita.

193 **S**ubsumptum demonstratum habes supra à Num. 110, ad 129. Et ne per reflexa quidem Probabilistarum principia formati posse iudicium prudens, quòd actio licita sit, demonstrabitur cap. 26. 27. 28. 29. 30. 31.

194 **A**ssumptum verò demonstratur, quia ad licitè hîc & nunc operandum prudens requiritur iudicium, quòd hîc & nunc operando non peccetur, ut omnes omninò Doctores conveniunt. Imò communis ferè omnium sententia est, quòd ut operatio aliqua licitè ponatur, intellectus debeat esse moraliter certus, operationem illam non esse peccaminosam, inquit Terillus de consc. prob. q. 13. n. 1. Omnes (inquit) quòd sciam, ita sentiunt, præter Valquez & Sanchez... probantque ex Rom. 14. *Omne quòd non est ex fide, id est firmâ persuasione,*

seu dictamine conscientie, quòd licitum sit, peccatum est. Et Eccli. 37. *Ante omnia verbum verax præcedat te, & ante omnem actum consilium stabile, id est, quòd firmis nititur rationibus,* ait Jansenius in eum locum: hoc enim significat *ly consilium stabile.*

Et confirmatur 1°. quia quisquis agit id de quo sic dubitat esse peccatum, ut prudenter iudicare non possit non esse peccatum, eo ipso peccat, exponendo se morali periculo peccati, contra illud Deuterion. *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo,* &c. Et Psal. 118. *Tu mandasti, mandata tua custodiri nimis,* id est valdè sollicitè cavendo morale periculum transgressionis eorum.

Confirmatur 2°. fides, de qua Apostolus Rom. 14. *Omne quòd non est ex fide, peccatum est,* ut minus importat opinionem practicè probabilem. Opinio verò de licito in concursu æquè probabilis de illicito, non est practicè probabilis. Cùm esse nequeat probabilis in ordine ad operandum, quæ hîc & nunc probabilis non est in ordine ad prudenter assentiendum, & talis opinio in concursu dicto non sit probabilis in ordine ad prudenter assentiendum, sed sit hîc & nunc inopinabilis, istis in circumstantiis. Et ideo hîc & nunc expeditè non probabilis, ut vidimus cap. 13. per totum. Nam *quomodo est illud, quòd sequitur, si non probatur, probabile?* ait Augustinus l. 2. contra Academ. c. 11.

CAPUT XXII.

Octava ratio: quia ad licitè operandum, certum moraliter oportet esse ultimum conscientie dictamen, seu iudicium practicum, quo humana operatio hîc & nunc proximè dirigatur. Positivè verò dubius, in equali utriusque probabilitate, nequit habere certum eiusmodi iudicium, sed ambiguum duntaxat.

MAjor propositio admittitur communiter 197 ab ipsismet Probabilistis, partim ob alata Scripturæ testimonia. Partim quia operans sine conscientia moraliter certa, operatur sine regula moraliter certa, operationemque suam committit regulæ incertæ & ambiguae, cum morali periculo peccati. Cui se voluntariè committere, peccatum est, juxta illud: *Qui amat periculum, peribit in illo.*

Minoris propositionis ratio est, quia hic actus implicat contradictionem: *Ego quidem dubito de honestate hujus operationis, eo quòd ipseus inhonestas, post debitum examen, mihi appareat æquè probabilis atque honesta. Nihilominus, quia ratio & autoritas suadet ipsius honestatem, licet autoritas & ratio æquè gravis suadeat inhonestatem; certus sum hîc & nunc me formaliter non peccaturum, illam ponendo.* Cùm implicet contradictionem, quòd sic diccurrens sit certus à parte rei non dari legem, ipsi prohibentem hoc facere, iis in circumstantiis, in quibus ratio & autoritas æquè pro-